

Zyta Boćwińska

**Scenariusz lekcji bibliotecznej dla dzieci przedszkolnych
oraz uczniów klas I–III szkoły podstawowej**

Temat: „Urodziny Marysi”, czyli o pewnym spotkaniu w Suwałkach.

Cele ogólne:

- poznanie sylwetki Marii Konopnickiej;
- promowanie twórczości regionalnej;
- rozbudzanie zainteresowań czytelniczych;
- rozwijanie kreatywności.

Cele szczegółowe zajęć

Dziecko uczestniczące w zajęciach:

- wie, kim była Maria Konopnicka i zna miejsca z nią związane;
- wymienia imiona krasnali znajdujących się na szlaku turystycznym „Krasnoludki są na świecie”;
- zna lokalizację krasnali w Suwałkach;
- łączy krasnali z ich atrybutami;
- odkodowuje prezenty zakodowane w kodach QR;
- określa uczucia, które towarzyszą mu przy odbiorze utworu.

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa.

Metody i techniki pracy:

- **słowne** – czytanie fragmentów opowieści Grażyny Serafin „Urodziny Marysi”; rozmowa kierowana na temat lektury;
- **oglądowe** – prezentacja książek Marii Konopnickiej, pokaz miejsc związanych z poetką na wirtualnej tablicy Wakelet, pokaz zdjęć i atrybutów krasnali;
- **czynne** – zabawa ruchowa i zabawy interaktywne.

Środki dydaktyczne:

- opowieść Grażyny Serafin „Urodziny Marysi” z książki „Dziesięć/sto/ trzysta: 10/100/300”;
- zdjęcia przedstawiające 11 krasnali znajdujących się na suwalskim szlaku turystycznym „Krasnoludki są na świecie” (zdjęcia wykonała Zyta Boćwińska).
- ilustracje atrybutów krasnali;
- zdjęcia prezentów ukrytych pod kodami QR;
- animacja na YouTube pt. „My jesteśmy krasnoludki”.

Materiały: tablica interaktywna lub rzutnik z projektorem, tablica magnetyczna, magnesy do przytwierdzania zdjęć i ilustracji, tablet lub telefon z aplikacją do skanowania kodów QR, papier, kredki.

Adresaci: dzieci przedszkolne i uczniowie klas I–III szkoły podstawowej.

Miejsce: klasa, sala przedszkolna, czytelnia biblioteki.

Czas trwania: 45–60 minut.

Przebieg zajęć:

1. Wprowadzenie do tematu

Nauczyciel mówi dzieciom o trwającym Roku Marii Konopnickiej. Na wirtualnej tablicy <https://wakelet.com/wake/EjZvrrYVUF-mjtlk5L4RP> prezentuje zdjęcie poetki i miejsca z nią związane: pomnik Marii Konopnickiej, szlak imienia Marii Konopnickiej, bibliotekę publiczną, muzeum, szkoły i przedszkola noszące jej imię. Pyta dzieci, kim była Maria Konopnicka, skoro w Suwałkach jest tak dużo miejsc z nią związanych. Opowiada o jej domu i dzieciństwie w Suwałkach. Pyta dzieci, czy znają jakieś wiersze Marii Konopnickiej. Prezentuje książki Marii Konopnickiej, w tym baśń „O krasnoludkach i sierotce Marysi” (można pokazać dzieciom jej pierwsze wydanie: <https://polona.pl/item/o-krasnoludkach-i-o-sierotce-marysi,Njc4MzE3NjA/0/#info:metadata>).

2. Czytanie opowieści Grażyny Serafin „Urodziny Marysi”.

Nauczyciel mówi, że mieszkająca w Suwałkach pani Grażyna Serafin napisała również opowieść o krasnoludkach, ale o tych mieszkających w mieście nad Czarną Hańczę, i opublikowała ją w książce „Dziesięć/sto/ trzysta: 10/100/300”. Pyta dzieci, czy chcą posłuchać tej opowieści.

Prezentuje dzieciom ilustracje przedstawiające suwalskie figurki krasnali (*Załącznik nr 1*) i pyta, czy wiedzą, w jakich miejscach w Suwałkach można spotkać krasnoludki z ilustracji. Dzieci uważnie słuchają czytanej opowieści i wyszukują w treści imiona krasnali. Wybierają spośród prezentowanych zdjęcie krasnoludka, którego imię usłyszały i przytwierdzają je do tablicy magnetycznej. Czynności te powtarzają po usłyszeniu imion kolejnych krasnoludków.

Wraz z nauczycielem utrwalają imiona krasnoludków i dobierają właściwe atrybuty: Pietrzyk – sylwetka sportowca, Żagiewka – zioła, Modraczek – nutki i kwiatek, Pakuła – halabarda, Mikuła – tarcza, Podziomek – babeczka, Król Błystek – korona (*Załącznik nr 2*). Nauczyciel kończy czytać na słowach „...która zsuwała mu się na oczy”.

Pytania pomocnicze:

- Jak inaczej nazywały się krasnale mieszkające nad Czarną Hańczę?
- Dlaczego suwalskie krasnale zwołały tajne spotkanie?
- Dlaczego spotkanie było tajne?
- Gdzie spotkały się krasnoludki?
- O jakiej porze spotkały się bożęta i dlaczego?
- Co postanowiły?

Następnie czyta pozostałą część opowieści, zaczynając od słów: „Kiedy usiedli na trawie...”. Dzieci ustalają imiona pozostałych krasnali i łączą ich zdjęcia z atrybutami: Koszałek Opałek – pióro z kałamarzem, Sikorek – ptak.

Pytania pomocnicze:

- Co zaoferował się przynieść Modraczek?
- Co zaproponował Sikorek?
- Czy krasnoludki przewidziały tort urodzinowy dla Marysi?
- Co mógł podarować Pietrzyk?
- Jakie są współczesne krasnoludki?
- Czy ludzie wierzą w krasnoludki?
- Czy wierzą w nie dzieci?

Po zakończeniu i podsumowaniu rozmowy, nauczyciel zwraca uwagę dzieci na zdjęcie krasnala, który nie wystąpił w opowieści Grażyny Serafin. Następnie mówi, że pięć lat temu (to prawie wtedy, gdy się dzieci rodziły) w Suwałkach pojawił się jeszcze jeden krasnoludek, który ma na imię Krężolek i nie przez przypadek został usadowiony przed wejściem do Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach. Otóż krasnoludek bardzo lubi czytać książki, i to nie tylko w tej tradycyjnej formie. Dzieci łączą krasnala z ostatnim atrybutem – książką.

3. Odkodowanie niespodzianek dla jubilatki ukrytych pod kodami QR.

Nauczyciel pyta dzieci o niespodzianki, które planowały zrobić Marysi krasnoludki. Dzieci przy użyciu tabletu odkodowują prezenty ukryte pod kodami QR (*Załącznik nr 3*). Z pomocą nauczyciela łączą pomysły z ich autorami.

4. Zabawa ruchowa „Naśladujemy krasnoludki”.

Dzieci wykonują polecenia nauczyciela:

- Podskakujemy wysoko, jak Pietrzyk.
- Zbieramy zioła, jak Żagiewka.
- Wspinamy się po słupie, jak Podziomek.
- Stukamy nogami o podłogę, jak Pikuła i Mikuła.
- Niesiemy dumnie koronę, jak Król Błystek.
- Zrywamy zręcznie kwiaty, jak Modraczek.

- Niesiemy tort, jak Podziomek.
- Śpiewamy jak krasnoludki (można wspólnie z dziećmi zaśpiewać piosenkę „My jesteśmy krasnoludki” dostępną na: <https://www.youtube.com/watch?v=FaYRAPZIJpY>).

5. Zabawy interaktywne:

- „Urodziny Marysi”? <https://learningapps.org/display?v=pfpz9j4f522>;
- memory: „Suwalskie bożęta” <https://learningapps.org/display?v=peijw79vn22>,
- „Atrybuty krasnali” <https://learningapps.org/display?v=p4foo2yba22>;
- puzzle <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=3188f122290d>;
- <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=0f6e6fd50aae>

6. Rysowanie krasnoludków.

Do narysowania krasnoludków warto wykorzystać rymowankę zaproponowaną przez Małgorzatę Swędrowską¹:

Rysuję dwa trójkąty,
Między nimi koło małe
Ręce, nogi i uśmiech
Oczy, nos – jest doskonale!

Dzieci powtarzają słowa rymowanki i rysują to, co podpowiada im wyobraźnia. Rysowanym przez siebie krasnoludkom, mogą dodać ich atrybuty, a nawet podać ich imiona.

7. Ewaluacja zajęć.

Chętne dzieci odpowiadają na pytania zadane przez nauczyciela:

- Co podobało się najbardziej podczas dzisiejszych zajęć?
- Czego się dowiedzieliście?
- Jakie imiona krasnoludków udało się Wam zapamiętać?

8. Podziękowanie za udział w zajęciach.

¹ M. Swędrowska, *Krasnoludki są na świecie – garść pomysłów na ożywienie tekstów Marii Konopnickiej*, „Biblioteka Publiczna” 2022, nr 9, s. 17.

KOSZAŁEK OPAŁEK



SIKOREK



MODRACZEK



KRÓL BŁYSTEK I KOCIE OCZKO



PIETRZYK



PODZIOMEK



PAKUŁA



MIKUŁA



ŻAGIEWKA



KREŻOŁEK









